

NOTITIE

Pondera Consult B.V.

Postbus 919
6800 AX Arnhem
Nederland

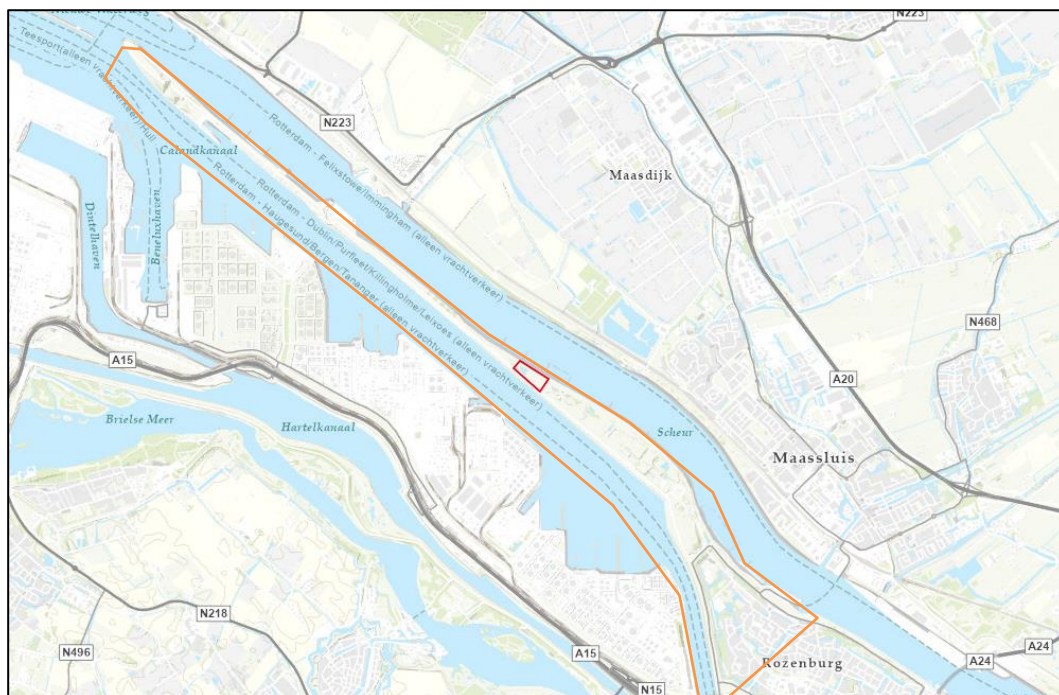
DATUM: 11 maart 2024
ONS KENMERK: 24-0189/PetRo/240189.21.02.2024
UW KENMERK: uw mail dd. 21 februari 2024
AUTEUR: [REDACTED]
PROJECTLEIDER: [REDACTED]
STATUS: definitief
TWEEDE LEZER: [REDACTED]
CONTROLE: [REDACTED]

Actualisatie Quicksan Landtong Rozenburg t.b.v. verschuiving modelvliegveld EMCR

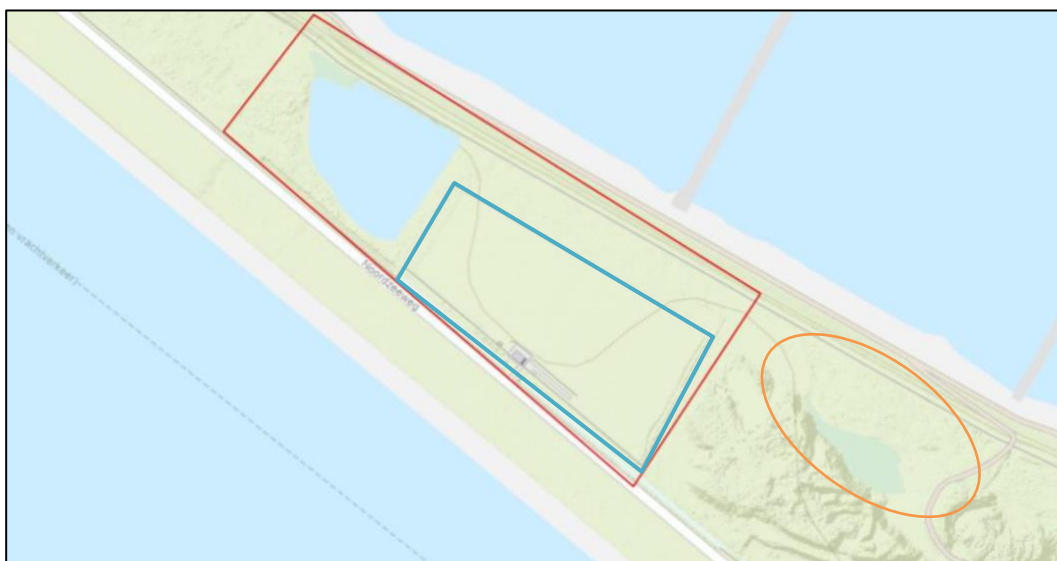
Toetsing in het kader van de Omgevingswet

1.1 Aanleiding

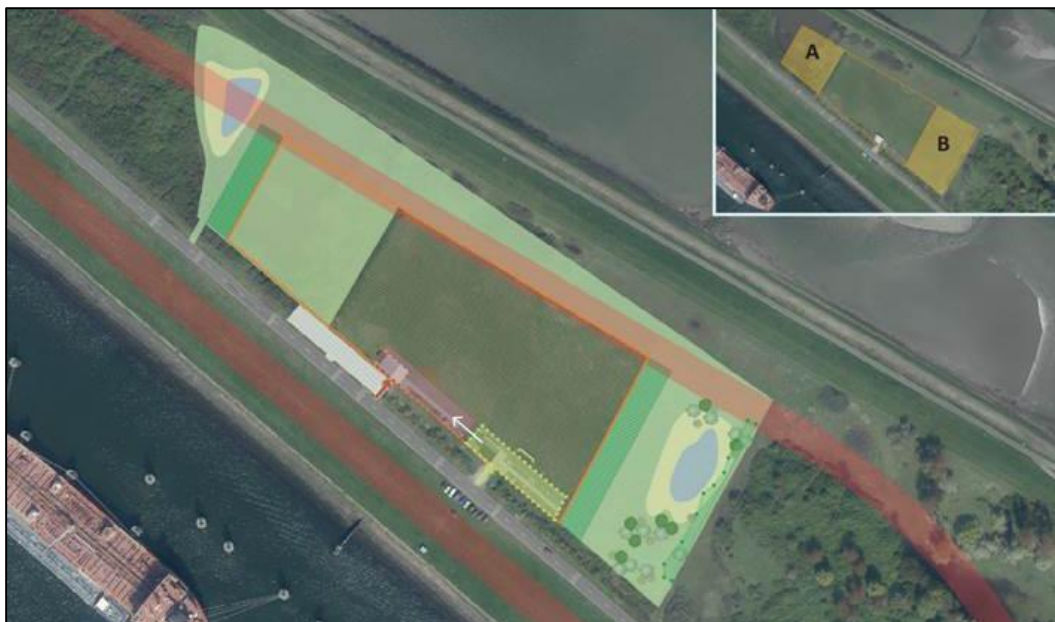
Pondera Development II (hierna Pondera) is voornemens om één windturbine te realiseren op de landtong van Rozenburg in het Rotterdamse havengebied. De bouw en het gebruik van deze windturbine hebben effecten op beschermde natuurwaarden die staan beschreven in de natuurtoets van Engels & Disco (2022). Om de windturbine te kunnen realiseren wordt het modelvliegveld van modelvliegclub EMCR richting het noordwesten verschoven. Op de locatie waar het EMCR-terrein naartoe wordt verplaatst, ligt nu een poel (zie Figuur 1, Figuur 2 en Figuur 3). Met de verschuiving van het modelvliegveld zal een deel van de poel en een deel van de opgaande beplanting verdwijnen. Deze ingreep (het dempen van de poel en het verwijderen van struweel rond de poel) is middels een quickscan aan de Wet natuurbescherming (Wnb) getoetst (Roemers, 2023), die quickscan wordt vanaf nu als 'de quickscan' aangeduid. Voorliggende notitie is een actualisatie van de quickscan in het kader van de Omgevingswet (Ow). Daarnaast is in §1.5 van deze notitie, aan de hand van de quickscan, getoetst of de realisatie van een nieuwe poel zou kunnen leiden tot een schadelijke (vergunningsplichtige) handeling in het kader van de Ow.

Figuur 1 De ligging van het plangebied (rood omkaderd) op de Landtong Rozenburg (oranje omkaderd).

Figuur 2 Ligging van het plangebied (rood omkaderd), huidige locatie van het vliegveld (blauw omkaderd) en de drinkpoel (ten noordwesten van het vliegveld). Ten zuidoosten van het plangebied liggen kleinere en grotere plassen (oranje omcirkeld) aan de voet van dichtbegroeide heuvels. (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN)

Figuur 3 *Ten noordwesten van het vliegveld wordt een deel van de poel en begroeiing omgezet naar grasland ('A', rechts boven), ten zuidoosten van het vliegveld komt door de verschuiving van het vliegveld grond beschikbaar ('B', rechts boven) ten behoeve van het bestaande natuur- en recreatiegebied. Pondera is voornemens om op locatie B een nieuwe poel te realiseren.*

Methodiek

Voorliggende actualisatie in het kader van de Ow is opgesteld op basis van de quickscan (Roemers, 2023), het bijbehorende veldbezoek (2 mei 2023), de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Voor een uitgebreide beschrijving van de gebruikte onderzoeksmethodiek, het plangebied, de ingreep en het plangebied wordt verwezen naar de quickscan. Voor deze actualisatie is geen nieuw veldbezoek uitgevoerd.

Het voorkomen van beschermde soorten en de gevolgen van de ingreep voor beschermde soorten ten gevolge van het verplaatsen van het vliegveld zijn in de quickscan getoetst in het kader van de Wnb. In deze notitie zijn de conclusies uit de quickscan besproken in het kader van de Ow. Omdat de regels uit de Wnb beleidsneutraal zijn overgeheveld naar de Ow is het niet noodzakelijk de eerder uitgevoerde quickscan opnieuw uit te voeren: een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb staat in de praktijk gelijk aan het uitvoeren van een schadelijke handeling bij een flora- en fauna-activiteit onder de Ow.

De specifieke zorgplicht uit de Ow is inhoudelijk wel veranderd t.o.v. de algemene zorgplicht onder de Wnb (zie Bijlage I en §1.4).

Bij de actualisatie van de quickscan zijn enkele onderdelen nader toegelicht:

- Het bronnenonderzoek (zie hieronder) is geactualiseerd m.b.t. beschermde soorten (§1.2).
- Naar aanleiding van die nieuwe informatie is beoordeeld of de conclusies uit de te actualiseren quickscan moeten worden herzien (§1.3).
- De specifieke zorgplicht voor natuur uit de Ow is nader uitgewerkt (§1.4).
- Er is getoetst of de realisatie van de nieuwe poel als deel van de ingreep zou leiden tot een schadelijke (vergunningsplichtige) handeling in het kader van de Ow (§1.5). Ook voor deze ingreep is de specifieke zorgplicht uit de Ow nader uitgewerkt.
- De conclusies staan samengevat in §1.6.

Bronnenonderzoek

Om waarnemingen van beschermde soorten die zijn ingevoerd na oplevering van de te actualiseren quickscan mee te nemen in voorliggende rapportage, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) nogmaals geraadpleegd op 21 februari 2024. Hierbij is uitgegaan van een zoekgebied dat de gehele landtong tot aan het dorp Rozenburg beslaat (3,5 kilometer ten zuidoosten van het vliegveld, het oranje omkaderd gebied in [Figuur 1](#)) en is gezocht op waarnemingen in de periode tot vijf jaar geleden. Daarnaast is de Natuurwijzer haven Rotterdam geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Wettelijk kader (Ow)

In Bijlage I van deze notitie wordt nader ingegaan op het toetsingskader voor een flora- en fauna-activiteit. Activiteiten die mogelijk gevolgen hebben voor in het wild levende dieren of planten zijn in de Ow gedefinieerd als flora- en fauna-activiteiten.

De Ow stelt regels over flora- en fauna-activiteiten om soorten te beschermen. Dit betreft zowel (inter)nationaal beschermde soorten als niet beschermde soorten.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bij de Ow wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn (*Vogelrichtlijnsoorten*)
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn (*Habitatrichtlijnsoorten*)
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten (*andere soorten*)

Voor elk beschermingsregime zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen bepaald. Provincies regelen in een omgevingsverordening of en voor welke flora- en fauna-activiteiten geen vergunningplicht geldt (de vergunningvrije gevallen).

1.2 Actualisatie bronnenonderzoek beschermde soorten

Op de landtong bij Rozenburg zijn de afgelopen vijf jaren waarnemingen van de volgende beschermde soorten gedaan (NDFF, 2024): vleermuizen (gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis), grondgebonden zoogdieren (bever, bunzing, egel, haas, konijn, ree, veldmuis, woelrat), amfibieën (bruine kikker, gewone pad,

kleine watersalamander), vogels met jaarrond beschermde nestplaats (buiszand, havik, sperwer, havik, torenvalk). Van Noordzeehouting, bruinvis, gewone zeehond en grijze zeehond zijn waarnemingen bekend uit de wateren rondom de landtong.

Afgelopen jaar zijn géén waarnemingen van 'nieuwe' beschermde soorten gedaan, dat wil zeggen: er zijn géén waarnemingen gedaan van soorten waarvan de mogelijke aanwezigheid op de landtong of binnen plangebied ten tijde van de quickscan niet bekend was (NDFF, 2024). Ook in de Natuurwijzer haven Rotterdam zijn geen waarnemingen ingevoerd (update 2023) die het verspreidingsbeeld van beschermde soorten op de landtong of binnen plangebied wijzigen.

Het verspreidingsgebied en het voorkomen van beschermde soorten is daarmee, op basis van een actualisatie van het bronnenonderzoek, niet veranderd.

1.3 Actualisatie effecten op beschermde soorten in het kader van Ow

Omdat actualisatie van het bronnenonderzoek géén redenen geeft om aan te nemen dat het verspreidingsgebied en het voorkomen van beschermde soorten op de landtong veranderd is, blijven de conclusies uit de quickscan onveranderd. Hieronder staan die conclusies nogmaals genoemd, met een korte toelichting m.b.t. de formulering onder de Ow.

1. *“Het plangebied vormt leefgebied voor enkele algemeen voorkomende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Grond- en graafwerkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen deze soorten treffen. Het gaat om soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing is daarom niet nodig.”*

Toelichting in het kader van de Ow: Voor deze soorten betreft het een vergunningsvrij geval en is dus ook onder de Ow géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

2. *“Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels (..) om negatieve effecten op deze soorten - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb - te voorkomen.” “Door het nemen van de volgende maatregelen wordt overtreding van verbodsbepalingen voorkomen:*
 - *Rooien van beplanting en (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Voor het broedseizoen wordt geen (wettelijke) standaard periode gehanteerd. Globaal moet voor het broedseizoen rekening worden gehouden met de periode maart tot half augustus.”*

Toelichting in het kader van de Ow: Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen om een schadelijke handeling onder de Ow te voorkomen. Er dient dus inderdaad rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels (o.a. tureluur, kievit, kleine plevier en grauwe gans), door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

3. *“Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van het dempen van de poel uitgesloten.”*

Toelichting in het kader van de Ow / actualisatie bronnenonderzoek: De situatie is onveranderd m.b.t. het voorkomen van beschermde soorten binnen plangebied (zie §1.2), voor andere beschermde soorten heeft het plangebied dus nog steeds *géén* betekenis of zijn negatieve effecten van de ingreep uitgesloten. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient wel rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht onder de Ow (zie §1.4.3).

4. Bruin blauwtje is in de quickscan onterecht behandeld als beschermde soort; er is gesteld dat er rekening moet worden gehouden met het voorkomen van bruin blauwtje bij het eventueel graven van een nieuwe poel (zie §1.5) om een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb te voorkomen. In het kader van de Omgevingswet dient wel rekening gehouden te worden met bruin blauwtje.

Toelichting (in het kader van de Ow): Met het voorkomen van bruin blauwtje, een soort van de Rode lijst, dient enkel rekening te worden gehouden in het kader van de specifieke zorgplicht onder de Ow (zie §1.4). Er is *géén* omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig m.b.t. handelingen met negatieve effecten op het bruin blauwtje.

1.4 Toetsing specifieke zorgplichtbepalingen

1.4.1 Algemeen

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht. In deze paragraaf wordt per soortgroep het volgende beoordeeld:

- Zijn er aanwijzingen dat er binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep soorten voorkomen waarop de specifieke zorgplicht van toepassing is?
- Zijn mogelijke gevolgen voor soorten de specifieke zorgplicht van toepassing is met maatregelen te voorkomen of beperken?

In de quickscan (Roemers, 2023) en §1.3 van deze notitie is reeds beoordeeld of er beschermde soorten binnen de invloedssfeer (kunnen) voorkomen, of de ingreep gevolgen kan hebben voor deze beschermde soorten en of maatregelen nodig zijn om gevolgen te

voorkomen en beperken. Voorliggende paragraaf richt zich op de volgende soorten en hun leefgebieden:

- de geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten die niet genoemd zijn in bijlage I van de Vogelrichtlijn,
- soorten van bijlage II en V van de Habitatrichtlijn, en
- soorten van de Rode lijsten.

Deze soorten worden kortweg 'kwetsbare of bedreigde' soorten genoemd.

1.4.2 Soorten binnen de invloedssfeer en mogelijke nadelige gevolgen

Op basis van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling kan de aanwezigheid van sommige kwetsbare of bedreigde soorten niet uitgesloten worden. Het gaat om de volgende soortgroepen van de Rode lijst (zie Tabel 1): vaatplanten, dagvlinders, bijen en kokerjuffers.

Het plangebied bestaat uit (enigszins nat/zilt) grasland en oppervlaktewater (de te dempen poel), rond de poel staat houtig struweel enigszins structuurrijke oevers. Kokerjuffers kunnen voorkomen in de poel. In zowel het grasland als langs de poel komen mogelijk waardplanten van uit de NDFF bekende dagvlinders van de Rode lijst voor (n.l. algemene grassen (oranje zandoogje), ooievaarsbek en reigersbek (bruin blauwtje), klaver (gele luzernevlinder). Daarnaast biedt het gebied mogelijk geschikte groeiplaatsen voor planten van grasland of water/oever van de Rode lijst (zie Tabel 1). Op enkele zandigere plekken rond de plas en het houtig struweel komt doornkaakbij mogelijk voor, o.a. distels en braam zijn geschikt als voedselbloemen voor doornkaakbij.

Er kan niet worden uitgesloten dat de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor kwetsbare of bedreigde soorten, hun groeiplaatsen, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en/of hun eieren.

Tabel 1. Kwetsbare of bedreigde soorten die op basis van de NDFF mogelijk binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep voorkomen.

Soortgroep	Rode lijst
Vaatplanten	Diverse soorten van voornamelijk zilt of nat grasland en duingebied, waaronder blauw walstro, brede orchis, echt lepelblad, geelhartje, gulden sleutelbloem, kamgras, kattendoorn, klavervreter, moeraswespenorchis, stijve ogentroost, veldsalie en zilte waterranonkel.
Dagvlinders	Bruin blauwtje, gele luzernevlinder, oranje zandoogje
Bijen	Doornkaakzandbij
Kokerjuffers	Lymnephilus, stenophylax

1.4.3 Maatregelen voor kwetsbare of bedreigde soorten binnen de invloedssfeer

In het kader van de specifieke zorgplicht moeten er indien dat redelijkerwijs kan worden gevergd maatregelen worden genomen om de mogelijke gevolgen van de voorgenomen ingreep voor kwetsbare of bedreigde soorten te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. In deze paragraaf worden maatregelen beschreven die in het kader van de specifieke zorgplicht genomen kunnen worden. Het is aan de initiatiefnemer om te bepalen welke maatregelen redelijkerwijs genomen (kunnen) worden.

In de quickscan zijn al enkele maatregelen voorgesteld om aan de algemene zorgplicht uit de Wnb te voldoen, die rekening houden met het voorkomen van amfibieën en andere dieren in de poel:

“In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen de volgende maatregelen te treffen (Roemers, 2023):

- Het dempen van de poel moet plaatsvinden in de periode tussen augustus en oktober (of november als de watertemperatuur het toestaat); buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode van amfibieën.*
- Als een deel van de poel behouden blijft: De poel vanuit één richting rustig dempen en bij voorkeur werken richting het deel van de poel dat behouden blijft, zodat waterdieren kunnen vluchten naar dit deel.”*

Deze maatregelen zijn ook onder de specifieke zorgplicht van de Ow van toepassing.

De volgende extra maatregelen kunnen getroffen worden om de effecten van de voorgenomen ingreep op vaatplanten, dagvlinders, bijen en kokerjuffers zoveel mogelijk te beperken:

- Bij het dempen van (een gedeelte van) de poel, verdwijnt geschikt habitat voor kokerjuffers.
- Het aanleggen van een nieuwe poel compenseert het verlies van geschikt habitat voor (trek)vogels en soorten van de rode lijst (kokerjuffers).
- Laat maaisel en de strooisellaag van grasland in de buurt van de plek waar werkzaamheden plaatsvinden liggen, zodat dagvlindersoorten die overwinteren als halfvolgroeide rups in de strooisellaag een kans hebben te overleven.
- Creëer waar mogelijk kleinschalige variatie in vegetatiestructuur door beheer gefaseerd uit te voeren in ruimte en tijd. Laat indien mogelijk delen van het plangebied ongemoeid en beheer de verschillende delen van een terrein op verschillende momenten in het jaar.

1.5 Toetsing realisatie van de nieuwe poel in het kader van de Ow.

In de quickscan zijn de werkzaamheden m.b.t. het graven een nieuwe poel niet getoetst aan de Wet natuurbescherming (Wnb). In de voorliggende notitie worden deze werkzaamheden alsnog getoetst aan het onderdeel soortenbescherming uit de Ow. Dat gebeurt op basis van de quickscan incl. veldbezoek (mei 2023) en verspreidingsgegevens (NDFF, 2024). De nieuwe poel wordt gerealiseerd op het gedeelte van het huidige modelvliegveld dat na de verschuiving beschikbaar is voor natuurontwikkeling (vak 'B' in Figuur 3). Dat bestaat uit grasland met in het zuidoosten een rij bramenstruiken (Figuur 4). De beoogde locatie van de nieuwe poel valt binnen het in de quickscan beoordeelde plangebied, in de quickscan is bepaald welke functie dit grasland heeft voor beschermde soorten. Ten zuidoosten van dit gebied ligt een ruig landschap met bomen, plassen en begrazingsweides (Figuur 5).

Figuur 4 Het zuidoostelijk gedeelte van het huidige vliegveld bestaat uit grasland. Links achter het bord staan dichte bramenstruiken, die markeren de zuidoostelijke rand van het modelvliegveld, hier vanuit het noorden gezien.

Figuur 5 Ten zuidoosten van het vliegveld liggen dicht begroeide oude gronddepots /heuvels, onderdeel van natuurgebied en 'de begrazingsweide' op de Landtong. Vegetatie bestaat uit struweel en kleine bomen (o.a. schietwilgjes). Links staan de ook in Figuur 1.4 aangewezen bramenstruiken, hier vanuit het zuiden gezien.

Betekenis plangebied voor beschermde soorten

In de quickscan, en op basis van het toenmalig veldbezoek en verspreidingsgegevens (NDDF, 2024) wordt geconcludeerd dat het grasland op de locatie van de nieuwe poel mogelijk een functie als (deel van het) leefgebied van algemeen voorkomende zoogdieren (konijn, egel, diverse soorten woelmuizen, spitsmuizen, muizen), amfibieën (bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker) en vogels (o.a. tureluur, kievit, kleine plevier en grauwe gans). Soorten die ook rond de te dempen poel voorkomen. Het grasland heeft géén essentiële functie voor beschermde vergunningsplichtige soorten planten, ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen of vogels met een jaar rond beschermde nestplaats (Roemers, 2023).

Effecten en beoordeling in het kader van de Ow, maatregelen

De in de quickscan getrokken conclusies en voorgestelde maatregelen gelden ook bij het graven van een nieuwe poel binnen het onderzochte plangebied:

- Er zijn bij grond- en graafwerkzaamheden negatieve effecten op algemeen voorkomende amfibieën grondgebonden zoogdieren te verwachten. Voor deze soorten betreft het een vergunningsvrij geval en is dus *géén* omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.
- Er zijn bij grond- en graafwerkzaamheden negatieve effecten op algemene broedvogels te verwachten. Het verstoren of vernietigen van in gebruik zijnde nesten is een schadelijke handeling onder de Ow en dient te worden voorkomen:
 - o Maatregel: werkzaamheden worden buiten het broedseizoen van algemene broedvogels uitgevoerd.

Op basis van het in 2023 uitgevoerde quickscan wordt dus geconcludeerd dat het graven van een nieuwe poel op de voorgenomen locatie (Figuur 3) géén effecten heeft op beschermde (vergunningsplichtige) soorten (zolang er buiten broedseizoen van algemene broedvogels wordt gewerkt). Er is dan *géén* sprake van een schadelijke handeling onder de Ow en *géén* omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

Specifieke zorgplicht

Er dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht onder de Ow. Op de locatie van de nieuwe poel kunnen algemene grondgebonden zoogdieren, amfibieën, dagvlinders, doornkaakbij en planten voorkomen (het betreft soorten van de Rode Lijst, zie ook §1.4). Door de volgende maatregelen te nemen kan invulling worden gegeven aan specifieke zorgplicht:

- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met de aanwezigheid van het waardplanten voor op de Rode lijst aanwezige dagvlinders (bruin blauwtje, gele luzernevlinder), het betreft: ooievaarsbek, reigersbek en klaver. Groeiplaatsen van deze planten dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven. Met de waardplanten van oranje zandoogje (algemene grassen) valt geen rekening te houden in grasland.

- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met de aanwezigheid van geschikt habitat voor doornkaakbij. Geschikt biotoop voor bestaat uit (duin)hellingen met houtig struweel (braam is hier relevant) en open zandige plekken. Die plekken dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven.
- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met het voorkomen van verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren (b.v. konijnen of bunzing), die dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven.
- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met het voorkomen van vaatplanten van de Rode lijst, die dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven. Om te bepalen waar eventuele groeiplaatsen aanwezig zijn dient een floradeskundige ingeschakeld te worden.
- Grond- en graafwerkzaamheden in één richting uitvoeren, van het modelvliegveld richting het natuurgebied, zodat aanwezige fauna kan vluchten richting alternatief leefgebied.

1.6 Conclusies

Hieronder staan de conclusies uit de voorgaande paragrafen nogmaals samengevat beschreven.

Actualisatie quickscan m.b.t. beschermde soorten (§1.2 en §1.3)

De conclusies uit de quickscan (Roemers, 2023) blijven onveranderd. Als de volgende maatregelen worden getroffen bij het dempen van de poel en het rooien van struweel, wordt een schadelijke handeling onder de Ow voorkomen en is er *géén* omgevingsvergunning nodig:

- Er dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van algemene broedvogels door (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Specifieke zorgplicht m.b.t. het dempen van de huidige poel (§1.4)

Aan de onder de OW geldende specifieke zorgplicht kan worden voldaan door onderstaande maatregelen te treffen (zie §1.4.3.):

- Het dempen van de bestaande poel moet plaatsvinden buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode van amfibieën.
- De poel vanuit één richting rustig dempen en bij voorkeur werken richting het deel van de poel dat behouden blijft.
- Het aanleggen van een nieuwe poel compenseert het verlies van geschikt habitat voor vogels en soorten van de Rode lijst (kokerjuffers).
- Laat maaisel en de strooisellaag van grasland op de landtong, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, liggen (niet afvoeren).
- Creëer waar mogelijk kleinschalige variatie in vegetatiestructuur door beheer gefaseerd uit te voeren in ruimte en tijd.

Toetsing realisatie van de nieuwe poel in het kader van de Ow (§1.5)

Op basis van het in 2023 uitgevoerde quickscan wordt geconcludeerd dat het graven van een nieuwe poel op de voorgenomen locatie (**Figuur 3**) géén effecten heeft op beschermde (vergunningsplichtige) soorten wanneer de volgende maatregel wordt getroffen:

- Er dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van algemene broedvogels door (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Er is dan *géén* sprake van een schadelijke handeling onder de Ow en géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

Specifieke zorgplicht

Er dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht onder de Ow, daaraan kan invulling worden gegeven door het treffen van de volgende maatregelen (zie §1.5):

- Hou rekening met de aanwezigheid van het waardplanten voor op de Rode lijst aanwezige dagvlinders, die dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven.
- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met de aanwezigheid van geschikt habitat voor doornkaakbij, dat dient zoveel mogelijk gespaard te blijven.
- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met het voorkomen van verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren, deze dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven.
- Hou bij het graven van een nieuwe poel rekening met het voorkomen van vaatplanten van de Rode lijst, die dienen zoveel mogelijk gespaard te blijven. Om te bepalen waar eventuele groeiplaatsen aanwezig zijn dient een floradeskundige ingeschakeld te worden.
- Grond- en graafwerkzaamheden in één richting uitvoeren, van het modelvliegveld richting het natuurgebied, zodat aanwezige fauna kan vluchten richting alternatief leefgebied.

Literatuur

Engels, B.W.R. & M.L.A. Disco. 2022. Natuurtoets Uitbreiding Windpark Rozenburg. Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. Rapport 21-349. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Natuurwijzer haven Rotterdam. <https://www.portofrotterdam.com/nl/bouwen-aan-de-haven/duurzame-haven/natuurwijzer>
Geraadpleegd op 26-02-2024.

NDFF. 2024. Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 21-02-2024: www.ndff.nl.

Roemers P., F. van Vliet & M.L.A. Disco. Quicksan soortenbescherming voor de verplaatsing van het terrein van de modelvliegclub EMCR op de landtong Rozenburg. Rapport 23-161. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Van Vliet, W. 2021. Rapportage Inventarisatie en Monitoring Dagvlinders Landtong Rozenburg 2021. Mededelingennummer IWG 2021-07. KNNV afdeling Hollandse Delta.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met [REDACTED]

Akkoord voor uitgave: Teamleider Waardenburg Ecology

[REDACTED]
d.d. 4 maart 2024

Deze notitie is digitaal vervaardigd en daarom niet ondertekend.

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology; opdrachtgever vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Pondera Development II

Deze notitie is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit deze notitie mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Omgevingswet

In deze bijlage worden de relevante onderdelen van de Ow ten aanzien van soortenbescherming samengevat. De teksten zijn grotendeels ontleend aan de 'Handreiking Toelichting natuurbescherming onder de Omgevingswet' van het Netwerk Groene Bureaus. Voor de geconsolideerde teksten van de Ow verwijzen we naar: <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/geconsolideerde-teksten-omgevingswet/>. In de geconsolideerde teksten staan de oorspronkelijke teksten en alle officiële wijzigingen. Nadat de Ow op wetten.overheid.nl is gepubliceerd, vervalt deze geconsolideerde versie.

Flora- en fauna-activiteit

Een 'flora- en fauna-activiteit' in de Ow is een: 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. Er is er al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een *mogelijk* gevolg heeft voor één in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Ow.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er onder andere rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (*specifieke zorgplicht*) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (*vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen*). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden art. 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht

In het Bal is een *specifieke zorgplicht* opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Ow staat. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. De specifieke zorgplicht houdt in ieder geval in dat voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl.
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl.
- Dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten.
- Nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Ook de voor bovengenoemde soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats vallen onder de specifieke zorgplicht.

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. Tijdens en na het verrichten van de activiteit moet wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben (dus: monitoring).

In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden ‘vastgesteld’ of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er *aantoonbaar* aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Ow zowel *bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd*. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

Interpretatie specifieke zorgplicht

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. De reikwijdte van de specifieke zorgplicht is op dit moment nog niet duidelijk. De formulering van de specifieke zorgplicht laat veel ruimte voor interpretatie die (nog) niet nader ingevuld is door provincies. Onze interpretatie van de reikwijdte van de specifieke zorgplicht is gebaseerd op expert judgement en het voorstel van Hunink (2023¹).

Rode lijst soorten(groepen)

Wij richten ons in de natuurtoets in principe op ‘dieren en planten’ van de Rode lijsten (zoals letterlijk benoemd in de Ow), dus niet op niet-dierlijke of niet-planten zijnde soorten organismen, zoals paddenstoelen en korstmossen. Daarbij worden de volgende statussen van de Rode lijst meegenomen: gevoelig, kwetsbaar, bedreigd en ernstig bedreigd. Uitgangspunt is daarbij dat de specifieke zorgplicht een focus vergt op de mogelijke nadelige gevolgen op de staat van instandhouding van soorten en niet zozeer op nadelige gevolgen voor ieder exemplaar afzonderlijk.

Onderzoeksinspanning

Iemand die een flora- en fauna-activiteit wil verrichten op een plek, moet controleren of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de buurt kwetsbare of bedreigde soorten voorkomen. Onduidelijk is welke onderzoeksinspanning verricht moet worden. Wij vullen deze

¹ Hunink, S. 2023. Voorstel invulling specifieke zorgplicht FF-activiteiten Ow. LinkedIn bericht 30 oktober 2023.

onderzoeksverplichting in door het raadplegen van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

De soortenbeschermingsregimes

In het Bal wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn (*Vogelrichtlijnsoorten*). Dit betreft alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn (*Habitatrichtlijnsoorten*). Dit betreft soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn.
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten (*andere soorten*). Dit betreft soorten genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal.

Onder iedere paragraaf (11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4) zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend zoals onder de Wet natuurbescherming, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij:

- vogels op grond van artikel 11.37, eerste lid Bal,
- dier- en plantensoorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bonn en Bern op grond van artikel 11.46, eerste lid, Bal, en
- dieren van bijlage IX, onder A van het Bal op grond van artikel 11.54, eerste lid, Bal.

De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

- het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrichtlijn. NB geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

Uitzonderingen vergunningplicht en vergunningsvrije gevallen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per

beschermingsregime waarvoor geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- In een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan).
- In een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie aangewezen soorten en handelingen).
- Bij ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (In art. 4.31 van de Omgevingsregeling zijn de flora- en fauna-activiteiten die genoemd zijn in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or).
- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Beoordelingsregels vergunning

Een vergunning wordt alleen verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- of er geen andere bevredigende oplossing is,
- de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Hiernavolgend is een Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet opgenomen.

Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet

Bron: Natuurinclusief

